

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: زبان شناسی

گروه: علوم انسانی

مصوبه جلسه ۲۷۳ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

نسخه بازنگری شده مصوب سومین جلسه مورخ ۹۴/۱۰/۲۶ کمیته زبان شناسی

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زبان شناسی

- با استناد به مصوبه سومین جلسه مورخ ۹۴/۱۰/۲۶ کمیته زبان شناسی، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته زبان شناسی پیشنهادی کمیته زبان شناسی را به شرح زیر تصویب کرد:

- ۱- این برنامه از تاریخ تصویب برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند برای اجرا ابلاغ می شود.
- ۲- این برنامه برای دانشجویانی که بعد از تاریخ تصویب برنامه، در دانشگاهها پذیرفته می شوند لازم الاجرا است.
- ۳- برنامه درسی مذکور از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زبان شناسی مصوب جلسه ۲۷۳ مورخ ۷۲/۱۱/۲۴ شورای برنامه ریزی می باشد.
- ۴- این برنامه از تاریخ تصویب به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

مدیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

نوه ابراهیم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

بازنگری برنامه و سرفصل درس‌های دوره کارشناسی

ارشد زبان‌شناسی

(مصوب دویست و هفتاد و سومین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ

۱۳۷۲/۱۱/۲۴)

کمیته برنامه‌ریزی زبانهای خارجی و زبان‌شناسی
گروه علوم انسانی

سال ۱۳۹۴

۱

۰

۰۲

فصل اول

کلیات

مقدمه:

رشد چشمگیر زبان‌شناسی در ایران، به ویژه در سه دهه اخیر از هر دو منظر کمی و کیفی، نیاز کشور را به تربیت زبان‌شناسان متخصص برای ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی دوچندان کرده است و بازنگری در سرفصل درس‌های این رشته را به الزامی غیرقابل‌انکار مبدل می‌سازد. ضرورت این بازنگری که بر حسب بخشنامه شماره ۲۱/۴۷۷۶ مورخ ۸۹/۷/۷ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به صراحت اعلام شده است، نشانگر توجه به رشد و پیشرفت علم و فناوری و نیز درک دقیق گسترش روزافزون علوم مختلف در عرصه جهانی است. جدا از این مهم، بازنگری سرفصل درس‌های دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی، از دو منظر دیگر نیز ضرورتی اجتناب‌ناپذیر می‌نماید. نخست این که، با تلاش دائمی و همت کم‌نظیر زبان‌شناسان کشور، رشته زبان‌شناسی به مثابه دانشی وارداتی، از هویتی بومی برخوردار شده است و شرایطی پدید آمده که می‌توان بدون کوچکترین مبالغه‌ای اعلام کرد که سطح و مرتبه آموزشی و پژوهشی این شاخه از علوم انسانی، در رده نخست منطقه و در نخستین رده‌های کشورهای آسیا قرار دارد. معرفی نظریه‌های جدید از سوی متخصصان ایرانی، استقبال از آرای این متخصصان در محافل بین‌المللی و نیز ارزش کیفی پژوهش‌های زبان‌شناسان ایرانی مؤید این ادعا است. این مهم سبب می‌گردد تا بازنگری و بومی‌سازی سرفصل درس‌های این رشته به نوعی الزام و ضرورت مبدل شود. دوم این که، با تأسیس دوره کارشناسی این رشته در سال‌های اخیر و نزدیک شدن به زمان فارغ‌التحصیلی دانشجویان این مقطع، بازنگری سرفصل درس‌های دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی ضرورتی حیاتی می‌نماید، زیرا با توجه به شرایط کنونی، امکان استفاده از مشخصات کلی برنامه و سرفصل درس‌های دوره کارشناسی ارشد این رشته، در آن هیئتی که در دویست و پنجاهمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی، به تاریخ ۱۳۷۱/۱۰/۱۲ به تصویب رسیده است و در حال حاضر نیز لازم‌الاجراست، غیرقابل توجه می‌گردد. طرح حاضر در راه بازنگری برنامه آموزشی زبان‌شناسی در مقطع کارشناسی ارشد، بر اساس طرح‌های پیشنهادی از سوی تعدادی از دانشگاه‌های مجری این رشته تهیه و تصویب شده است.

(۱) تعریف:

زبان‌شناسی یکی از شاخه‌های علوم انسانی است که در رده‌بندی‌های چند دهه اخیر، خود را در هیئت یکی از مهم‌ترین شاخه‌های علوم شناختی معرفی کرده است. زبان‌شناسی به مطالعه علمی زبان‌های طبیعی و توصیف رفتارهای واحدهای نظام زبان

می‌پردازد. در این دانش، زبان از دو جنبه درون‌رشته‌ای و میان‌رشته‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد و از این جنبه اخیر، در همکنش با جامعه‌شناسی، عصب‌شناسی، روان‌شناسی، مطالعات فرهنگی، مطالعات ادبی و زمینه‌های مرتبط قرار می‌گیرد.

(۲) هدف:

هدف اصلی از تأسیس دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی، با توجه به مصوب مورخ ۱۳۷۱/۱۰/۱۲، تربیت زبان‌شناس برای خدمت در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی و کاربردی در نظر گرفته شده است و در بازنگری حاضر نیز همین هدف عمده مدنظر قرار می‌گیرد، با این تفاوت که در این بازنگری، توجه به شرایط کنونی گسترش علوم و ویژگی‌های بومی‌سازی و روزآمد نمودن این رشته از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود.

(۳) ضرورت و اهمیت:

با توجه به شرایط کنونی علوم در جهان و نقش عمده‌ای که زبان‌شناسی به ویژه در علوم شناختی کسب کرده است، موجودیت چنین رشته‌ای در میان رشته‌های آموزشی و پژوهشی کشور، به نوعی هویت علمی مبدل شده است. اهمیت این موضوع در حدی است که زبان‌شناسی در حال حاضر در ایران، از فضای یک رشته صرفاً دانشگاهی گذر کرده و به اطلاعات بنیادینی مبدل شده است که آشنایی با آن در متون درسی مقاطع تحصیلی دوره‌های راهنمایی تحصیلی و دبیرستان به مثابه ضرورتی بارز آشکار شده است.

(۴) طول دوره و شکل نظام:

مطابق آئین نامه شماره ۲۱/۱۵۴ مورخ ۱۳۸۸/۱/۱۸ معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طول مدت دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی حداکثر ۴ نیمسال تحصیلی است که با توجه به تبصره ۱۵ آئین نامه مذکور، افزایش طول مدت در موارد استثنائی، با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تا یک نیمسال مجاز خواهد بود. دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی به دو شیوه «آموزشی-پژوهشی» و «آموزشی» اجرا می‌شود.

در شیوه «آموزشی-پژوهشی»، تعداد واحدهای درسی اصلی ۲۶ واحد و تعداد واحد پایان‌نامه نیز ۴ واحد در نظر گرفته شده است که با عنایت به ماده ۲۵ آیین‌نامه فوق‌الذکر، ۳۰ واحد درسی را تشکیل می‌دهند.

در شیوه «آموزشی»، تمامی دوره به صورت واحدهای درسی اجرا می‌شود و ۴ واحد سمینار جایگزین واحد پایان‌نامه خواهد شد.

برای دانشجویانی که با فارغ‌التحصیلی از رشته‌هایی غیر از کارشناسی زبان‌شناسی همگانی، به دوره کارشناسی ارشد این رشته راه یافته‌اند، بین ۶ تا ۱۰ واحد درسی پیش‌نیاز در نظر گرفته شده است که در نیمسال اول تحصیل در این مقطع ارائه می‌شوند. با توجه به پیش‌بینی آیین‌نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مندرج در تبصره ۱، ماده ۵ این آیین‌نامه، یک نیمسال تحصیلی به صورت خودکار به طول دوره تحصیلی این دانشجویان افزوده خواهد شد.

(۵) شرایط پذیرش:

دانشجویان دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی، از میان فارغ‌التحصیلان تمامی دوره‌های کارشناسی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری انتخاب می‌شوند. داوطلبان ورود به این دوره، علاوه بر داشتن شرایط عمومی ورود به دوره کارشناسی ارشد، باید در آزمون ورودی این دوره، شامل مواد امتحانی زیر شرکت کرده و موفقیت ایشان در گذراندن این آزمون مورد تأیید سازمان سنجش باشد.

ردیف	مواد امتحانی	ضریب
۱	زبان تخصصی	۳
۲	دستور زبان فارسی	۲
۳	زبان‌شناسی	۲

تبصره: هر یک از گروه‌های آموزشی، زبان یا زبان‌های خارجی موردنظر خود را تعیین خواهند کرد و از طریق دفترچه راهنمای آزمون به آگاهی داوطلبان می‌رسانند.
(۵) واحدهای درسی:

دانشجویان دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی واحدهای درسی خود را با توجه به مواد مندرج در زیر انتخاب خواهند کرد.

ردیف	نوع واحد درسی	تعداد	ملاحظات
۱	درس‌های جبرانی	۱۰-۶	
۲	درس‌های اصلی	۱۴	
۳	درس‌های اختیاری	۱۲	
۴	پایان‌نامه	۴	ویژه دانشجویان شیوه آموزشی پژوهشی
۵	تحقیق و تتبع نظری	۴	ویژه دانشجویان شیوه آموزش محور
جمع		۳۰	

تبصره ۱: برای پذیرفته شدگان دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی، بنا به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۰ واحد درسی شامل ۵ درس پیش‌نیاز (جبرانی) در نظر گرفته شده است. مطابق تبصره ۲ ماده ۵ آئین‌نامه دوره کارشناسی ارشد (موضوع نامه شماره ۲۱/۱۵۴ مورخ ۱۳۸۸/۱/۱۸ معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) تعیین تعداد و عناوین درس‌های جبرانی و زمان انتخاب آنها بر عهده شورای گروه است. همچنین مطابق تبصره ۱ ماده ۵ آئین‌نامه مذکور، یک نیمسال به طور خودکار به طول دوره تحصیلی این دانشجویان افزوده خواهد شد. دانشجویانی که موظف به گذراندن درس‌های جبرانی باشند، می‌توانند این درس‌های را حداکثر برای دو نوبت انتخاب کنند. حداقل نمره قبولی در این درس‌های ۱۲ است و نمره در معدل دانشجو تاثیری ندارد. فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی زبان‌شناسی از گذراندن دورس جبرانی معاف خواهند بود.

تبصره ۲: گذراندن تمامی درس‌های اصلی و اختیاری برای کلیه دانشجویان این دوره الزامی است. درس‌های اختیاری بنابر پیشنهاد دانشجویان و با توجه به امکانات و تشخیص آموزشی گروه تعیین خواهند شد و گذراندن این درس‌های نیز الزامی است.

تبصره ۳: دانشجویانی که به شیوه "آموزشی - پژوهشی" به دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی راه یافته‌اند، موظف به گذراندن واحد پایان‌نامه هستند. با توجه به ماده ۲۷ آیین‌نامه فوق‌الذکر، دانشجویان موظف‌اند پس از پایان نیمسال اول و پیش از پایان نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان‌نامه خود را به تأیید گروه آموزشی برسانند. موضوع پایان‌نامه پس از تأیید در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قطعیت می‌یابد. با توجه به مواد ۱۸ و ۱۹ آیین‌نامه، استادان راهنما و مشاور پایان‌نامه به پیشنهاد دانشجو و تأیید شورای گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده از اعضای هیئت علمی داخل یا خارج از مؤسسه آموزش عالی و با مرتبه حداقل استادیاری تعیین می‌شوند.

تبصره ۴: دانشجویانی که به شیوه "آموزشی" به دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی راه یافته‌اند، موظف به گذراندن واحد سمینار هستند. تحقیق و تتبع نظری شامل ۴ واحد است که به صورت دو درس برای تحقیق و تتبع نظری و با توجه به امکانات آموزشی گروه در اختیار دانشجویان این شیوه قرار خواهد گرفت.

فصل دوم
جدول درس‌های دوره کارشناسی ارشد
زبان‌شناسی

(۱) درس‌های جبرانی دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
۱	تاریخ و سیر تحول زبان‌های ایرانی	۲	۳۲		
۲	اصول دستور زبان	۲	۳۲		
۳	آواشناسی	۲	۳۲		
۴	مقدمات زبان‌شناسی	۲	۳۲		
۵	روش تحقیق در زبان‌شناسی	۲	۳۲		
جمع		۱۰	۱۶۰		۱۶۰

تبصره: درس‌های جبرانی ویژه دانشجویانی در نظر گرفته شده است که با فارغ‌التحصیلی از رشته‌ای غیر از کارشناسی زبان‌شناسی به دوره کارشناسی ارشد راه یافته‌اند. گروه آموزشی مختار است بین شش تا ده واحد از دروس جبرانی را برای هر دوره ارایه نماید و این درس‌های در نخستین نیمسال ورود این دسته از دانشجویان در اختیار آنان قرار خواهد گرفت. گذراندن درس روش تحقیق در زبان‌شناسی الزامی است.

(۲) درس‌های اصلی دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

(الف)

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			نظری	عملی	پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
۶	واج‌شناسی	۲	۳۲		
۷	صرف	۲	۳۲		
۸	اصول معنی‌شناسی	۲	۳۲		
۹	نحو	۲	۳۲		
۱۰	تحلیل گفتمان و کاربردشناسی زبان	۲	۳۲		
۱۱	مکاتب زبان‌شناسی	۲	۳۲		
۱۲	ساخت زبان فارسی	۲	۳۲		
جمع		۱۴	۲۲۲		۲۲۲

ب) ویژه دانشجویان شیوه "آموزشی - پژوهشی"

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			تئوری	عملی	پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
۱۳	پایان‌نامه	۴	۶۴		درنیمسال دوم یا سوم

ب) ویژه دانشجویان شیوه "آموزشی"

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			تئوری	عملی	پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
۱۴	سمینار مسایل زبان‌شناختی	۲	۳۲		نیمسال دوم یا سوم
۱۵	سمینار مسائل میان‌رشته‌ای	۲	۳۲		نیمسال دوم یا سوم
جمع		۴	۶۴		

درس‌های اصلی دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی بر حسب دو شیوه «آموزشی-پژوهشی» و «آموزشی»، به ترتیب شامل ۱۴ واحد درس اصلی و ۴ واحد پایان‌نامه (ویژه دانشجویان آموزشی-پژوهشی) و یا ۱۴ واحد درس اصلی و ۴ واحد سمینار (ویژه دانشجویان آموزش‌محور) خواهد بود. در چنین شرایطی، ۴ واحد پایان‌نامه یا ۴ واحد سمینار مسایل زبان‌شناختی و سمینار مسائل میان‌رشته‌ای، مکمل واحدهای درس‌های اصلی تلقی خواهند شد.

مطابق آئین نامه دوره کارشناسی ارشد (موضوع نامه شماره ۲۱/۱۵۴ مورخ ۱۳۸۸/۱/۱۸ معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)، طول مدت دوره کارشناسی ارشد حداکثر ۴ نیمسال تحصیلی ذکر شده است. لذا دانشجویان شیوه «آموزشی-پژوهشی» موظف‌اند حداکثر در نیمسال چهارم بدون احتساب نیمسال تحصیلی

مربوط به واحدهای جبرانی ویژه دانشجویانی که از رشته‌هایی غیر از کارشناسی
زبان‌شناسی به دوره راه یافته‌اند از پایان‌نامه خود دفاع کنند.

(۳) درس‌های اختیاری دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

شماره درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش‌نیاز یا زمان ارائه درس
			نظری	عملی	کل	
۱۶	روان‌شناسی زبان	۲	۳۲		۳۲	
۱۷	شیوه استدلال نحوی	۲	۳۲		۳۲ ۹	
۱۸	تاریخ مطالعات زبان‌شناختی ایرانی و اسلامی	۲	۳۲		۳۲	
۱۹	زبان‌شناسی تاریخی-تطبیقی	۲	۳۲		۳۲	
۲۰	عصب‌شناسی زبان	۲	۳۲		۳۲	
۲۱	جامعه‌شناسی زبان	۲	۳۲		۳۲	
۲۲	زبان‌شناسی کاربردی	۲	۳۲		۳۲	
۲۳	ادبیات از دیدگاه زبان‌شناسی	۲	۳۲		۳۲ ۸	
۲۴	رده‌شناسی زبان	۲	۳۲		۳۲ ۷	
۲۵	زبان و منطق	۲	۳۲		۳۲	
۲۶	گویش‌شناسی	۲	۳۲		۳۲	
۲۷	اواشناسی آزمایشگاهی	۲	۳۲		۳۲ ۳	
۲۸	زبان‌شناسی رایانه‌ای	۲	۳۲		۳۲	
۲۹	نشانه‌شناسی	۲	۳۲		۳۲ ۸	
۳۰	زبان‌شناسی قضایی	۲	۳۲		۳۲	
۳۱	تحلیل گفتمان انتقادی	۲	۳۲		۳۲ ۱۰	
۳۲	اصطلاح‌شناسی	۲	۳۲		۳۲	
۳۳	زبان‌شناسی بیکره‌ای	۲	۳۲		۳۲	
۳۴	زبان‌شناسی مقابله‌ای	۲	۳۲		۳۲	
۳۵	زبان‌شناسی و ترجمه	۲	۳۲		۳۲	
۳۶	بررسی یکی از زبانه‌های ایران / ایرانی	۲	۳۲		۳۲	
۳۷	سمینار	۲	۳۲		۳۲	
۳۸	زبان‌شناسی بالینی	۲	۳۲		۳۲	
۳۹	دستور نقش‌گرا	۲	۳۲		۳۲	
۴۰	زبان‌شناسی شناختی	۲	۳۲		۳۲	
۴۱	معنی‌شناسی پیشرفته	۲	۳۲		۳۲	
۴۲	فرهنگ‌نگاری	۲	۳۲		۳۲	
	جمع	۵۴	۸۶۴		۸۶۴	

* دانشجویان دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی باید شش درس (دوازده واحد) را از میان درس‌های بالا برگزینند و برای ارائه به گروه آموزشی پیشنهاد دهند. با توجه به امکانات موجود در هر گروه آموزشی، تعیین ترکیب درس‌های اختیاری از اختیارات شورای گروه است. انتخاب شش درس از میان درس‌های

اختیاری برای گذراندن دوره ضروری است و هیچیک از درس‌های اختیاری نمی‌تواند جایگزین درس‌های اصلی شود.

فصل سوم
سرفصل درس‌های دوره کارشناسی ارشد
زبان‌شناسی

سرفصل درس‌های جبرانی دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

تاریخ و سیر تحول زبان‌های ایرانی

The History and development of Iranian Languages

شماره درس: ۱

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با تاریخ زبانهای ایرانی و شناخت سیر تحول زبان‌های ایرانی از دوره باستان تا امروز

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

معرفی کوتاه زبان‌شناسی تاریخی و اصول و روش‌های آن و چگونگی کشف ارتباط خویشاوندی زبان‌ها؛ مطالعه تحولات آوایی، صرفی، نحوی و معنایی زبان‌های ایرانی از دوره باستان تا دوره نو علل این تغییرات، بررسی گونه‌های زبانی و علل گوناگونی آنها. آشنایی با زبان‌های غیرایرانی دوره باستان؛ مهاجرت آریایی‌ها و حضور زبان‌های ایرانی در فلات ایران؛ زبان‌های ایرانی دوره باستان؛ خطوط و نظام‌های نوشتاری در دوره باستان؛ زبان‌های ایرانی دوره میانه شاخه‌های زبان‌های ایرانی غربی، شاخه‌های زبان‌های ایرانی شرقی؛ خطوط و نظام‌های نوشتاری در دوره میانه؛ فارسی دری و شکل‌گیری آن در پایان دوره میانه؛ فارسی جدید و نظام نوشتاری آن، تحول دستگاه واجی، ساختار و نحو در زبانهای ایرانی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

رضایی باغ یبیدی، حسن (۲۰۰۹) تاریخ زبانهای ایرانی، مرکز پژوهش زبانهای دنیا، دانشگاه اوساکا، ژاپن.

ناتل خانلری، پ. (۱۳۵۲). تاریخ زبان فارسی، ۳ جلد. تهران: بنیاد فرهنگ ایران.

ابوالقاسمی، م. (۱۳۸۰). تاریخ زبان فارسی. تهران: سمت.

ابوالقاسمی، م. (۱۳۷۵). دستور تاریخی زبان فارسی. تهران: سمت.

_____ (۱۳۶۷). پنج گفتار در دستور تاریخی زبان فارسی. بابل: کتابسرای بابل.

- _____ (۱۳۷۳). *فعل‌های فارسی دری*. تهران: انتشارات ققنوس.
- _____ (۱۳۷۴). *ریشه‌شناسی (تیمولوژی)*. تهران: انتشارات ققنوس.
- احمدسلطانی، م. (۱۳۷۲). *واژگان فارسی در زبان‌های اروپایی*. تهران: انتشارات آوای نور.
- برومند سعیده، ج. (۱۳۶۳). *دگرگونی واژگان در زبان فارسی*. تهران: انتشارات توس.
- صادقی، ع. ا. (۱۳۵۷). *تکوین زبان فارسی*. تهران: انتشارات دانشگاه آزاد ایران.
- _____ (۱۳۸۰). *مسائل تاریخی زبان فارسی*. تهران: سخن.
- مدرسی، ی. (۱۳۷۳). *درآمدی به زبان‌شناسی تاریخی*. نگارش آنتونی آرلاتو (۱۹۸۱). تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

- Joseph, D. B. and R. D. Janda (2003) *The Handbook of Historical Linguistics*. Blackwell Publishing.
- Campbell, L. (2004). *An introduction to historical linguistics* (2nd ed.). Cambridge: MIT.
- Keller, R. (1994). *On language change: The invisible hand in change*. London: Routledge.
- Lehmann, W.P. (1999). *Historical linguistics* (3rd ed.). London: Routledge.
- McMahon, A. (1994). *Understanding language change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Trask, R.L. (2007). *Historical linguistics* (2nd ed.). London: Hodder Education.

اصول دستور زبان The principles of Grammar

شماره درس: 2

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف:

معرفی مفاهیم پایه و اصلی در حوزه نحو و آشنایی با ساخت‌های بنیادی به منظور آماده‌سازی دانشجویان برای پژوهش در مورد ساخت جملات زبان‌ها.

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

توصیف ساختار دستوری زبان و به ویژه ساختمان جملات و قواعد رایج برای ساختن انواع جملات دستوری بر مبنای مثال‌هایی از زبان‌های گوناگون؛ بررسی نظام‌های دستوری از قبیل مطابقت، وجه‌نمایی، زمان و دیگر مفاهیم مربوط به ساخت جمله.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Bod, R. (1998). *Beyond grammar: An experience-based theory of language*. Stanford: CSLI Publications.
- Kroger, P.R. (2005). *Analyzing grammar: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Larson, R.K. (2010). *Grammar as Science*. Cambridge: MIT Press.
- Pavey, E. L. (2010). *The structure of language: An introduction to grammatical analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.

آواشناسی Phonetics

نوع واحد: نظری (۳۲ ساعت)   کد درس: 3
تعداد واحد: ۲   نوع درس: کمبود
پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشناکردن دانش‌جویان با اصول آواشناسی

سرفصل:

معرفی آواشناسی و شاخه‌های آن؛ آشنایی با اندام‌های گویایی و چگونگی عملکردشان و مکانیسم‌های گفتار؛ توصیف آواهای گفتار و طبقه‌بندی آن‌ها بر اساس معیارهای تولیدی؛ تسلط بر آوانویسی و واج‌نویسی؛ ساختمان هجا؛ عناصر زیرزنجیری؛ آشنایی با آواشناسی فیزیکی و طبقه‌بندی آواهای گفتار بر اساس معیارهای فیزیکی، آشنایی با آواشناسی شنیداری و مبانی درک گفتار، آشنایی با نظام‌های آوایی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

ثمره، یدالله (۱۳۷۸) آواشناسی زبان فارسی: آواها و ساخت آوایی هجاها، ویرایش ۲. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

حق‌شناس، علی‌محمد (۱۳۵۶)، آواشناسی تهران: آگاه.

علی‌نژاد، بتول و حسینی بالام، ف. (۱۳۹۱) مبانی آواشناسی آکوستیک، اصفهان: دانشگاه اصفهان.

مدرسی قوامی، گلناز (۱۳۹۰). آواشناسی: بررسی علمی گفتار تهران: سمت.

مشکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۸). ساخت آوایی زبان (مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد).

یارمحمدی، لطف الله (۱۳۶۴) درآمدی به آواشناسی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
بی‌جن خان، محمود (۱۳۹۲). نظام آوایی زبان فارسی. تهران: انتشارات سمت.

Ball, M. J. & Rahilly, J. (1999) *Phonetics: The Science of Speech*. London: Arnold.

Johnson, K. (2003) *Acoustic and Auditory Phonetics*. 2nd Ed. Blackwell.

Ladefoged, P & Johnson, K. (2011) *A Course in Phonetics*. 6th Ed. Cengage.

Reetz, H. & Jongman, A (2009). *Phonetics: transcription, production, acoustics and perception*, UK: Wiley-Blackwell.

مقدمات زبان‌شناسی

An Introduction to Linguistics

شماره درس: 4

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا کردن دانش‌جویان با ماهیت زبان، مبانی زبان‌شناسی، سطح‌های تحلیل زبان، شاخه‌های زبان‌شناسی، و مروری بر رویکردهای جدید زبان‌شناسی

سرفصل:

تعریف زبان، گونه‌های زبان، تعریف مفاهیم عمده در توصیف زبان، مفاهیم اصلی در توصیف زبان، آشنایی با سطح‌های تحلیل زبان، و تعریف شاخه‌های زبان‌شناسی (درون‌رشته‌ای و بینارشته‌ای).

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

مشکوه‌الدینی، سیر زبان‌شناسی (مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۳).

Aitchison, Jean, *Teach Yourself Aitchison's Linguistics*. Teach Yourself Books, 2010.

Akmajian, Adrian, Richard A. Derrmers, Ann K. Farmer, & Robert M. Harnish, *Linguistics: An Introduction to Language and Communication*, 6th ed. Institute of Technology of Massachusetts, 2010.

Fromkin, Victoria, Robert Rodman & Nina Hymes., *An Introduction to Language*, 6th ed. Fort Worth, etc: Holt, Rinehart & Winston, 2010.

Radford, Andrew, Martin Atkinson, David Britain & Harald Clahsen, *Linguistics: An Introduction*, 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

روش تحقیق در زبان‌شناسی Research Methods in Linguistics

شماره درس: 5

تعداد واحد: 2

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف درس:

بررسی اصول، انواع و مراحل تحقیق در حوزه‌های مختلف زبان‌شناسی.

سرفصل درس:

- ۱- مبانی و ماهیت تحقیق و آشنایی با اصول و مفاهیم اولیه آمار
  - ۲- انواع تحقیق (کتابخانه‌ای، پیمایشی، میدانی و تجربی...)
  - ۳- روشهای تحقیق (روش کیفی، کمی، و یا پیکره‌ای)
  - ۴- مراحل تحقیق (انتخاب موضوع، مطالعات اولیه و تعدیل موضوع، جمع‌آوری داده‌ها، توصیف و تحلیل داده‌ها، نوشتن و بازنویسی)
  - ۵- شیوه‌های جمع‌آوری داده: شامل نحوه‌ی تدوین پرسشنامه و مصاحبه، شیوه‌ی تدوین و سازماندهی مطالب
  - ۶- ویژگی‌های سبکی نوشتار علمی
  - ۷- سیستم ارجاع‌دهی
  - ۸- چگونگی انجام جستجو در شبکه‌های الکترونیکی
- روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

یازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Blaxter, L., C. Hughes & M. Tight. (2006). *How to research*. NY: McGraw-Hill Education.
- Gibaldi, J. (2003). *MLA handbook for writers for research papers*. The Modern Language Association.

- Leedy, P.D. & J.E. Ormrod. (2005). *Practical research: Planning and design*. 8th ed. Upper Saddle River, NJ.: Pearson, Prentice-Hall.
- Lester, J.D. & J. Lester, Jr. (2005). *Writing research papers*. 11th ed. Pearson, Longman.
- McBurney, D.H. (1994). *Research methods*. Brooks/Cole Publishing Company.
- Kranzler, G. & J. Moursund. (1998). *Statistics for the terrified*.
- Wiersma, W. & S.G. Jurs. (2005). *Research methods in education*. Boston: Pearson.
- Wray, A., K. Trott & A. Bloomer. (1998). *Projects in linguistics: A practical guide to researching language*.

حافظنیا، م. ر. (۱۳۸۶). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: انتشارات سمت.

خادمی‌زاده، ع. (مترجم). (۱۳۸۷). آمار به زبان ساده در پژوهش‌های آموزشی. روان‌شناسی و علوم اجتماعی. تهران: نشر نی.

فرهادی، حسین. (۱۳۸۱). ترجمه فاطمه جواهری کویایی و هاجر خان محمد. تهران: رهنما.

سرفصل درس‌های اصلی دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

واج شناسی
Phonology

شماره درس: ۶

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت نظریه‌ها و مبانی واج شناسی مانند واج شناسی ساختاری، رویکردهای اشتقاقی و بهینگی در واج شناسی زایشی و اصول تحلیل‌های واجی و صرفی- واجی زبان‌ها
سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

آشنایی با مباحث واج شناسی ساختاری و نظریه‌های نوین واج شناسی زایشی از جمله واج شناسی زایشی شامل انگاره اس پی ای (بازنمایی واجی و بازنمایی آوایی، مشخصه‌های ممیز، قواعد واجی، ترتیب قواعد واجی، تحلیل‌های صرفی- واجی)، واج شناسی خودواحد (درخت مشخصه‌ها، هجا، تکیه، آهنگ) و واج شناسی بهینگی (محدودیت‌های نقض پذیر و تعامل آنها)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

کردزعفرانلو کامبوزیا، ع. (۱۳۸۵). *واج شناسی: رویکردی قاعده بنیاد*. تهران: سمت.
بی جن خان، محمود (۱۳۸۸). *واج شناسی: نظریه بهینگی*. تهران: انتشارات سمت.

Hayes, B. (2009). *Introductory Phonology*. Oxford: Wiley- Blackwell.
Gussenhoven, C. and Jacobs, H. (2005). *Understanding phonology* (2nd edition). London: Hodder Arnold.
Kenstowicz, M. (1994). *Phonology in Generative Grammar*. Oxford: Blackwell.
Roca, I. and Johnson, W. (1999). *A course in phonology*. Oxford: Blackwell.

صرف Morphology

کد درس: ۷

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

هدف: آشنا کردن دانش‌جویان با نظریه‌های مختلف درباره‌ی ساختار واژه و ارتباط آن با دیگر واحدهای زبانی

سرفصل (۳۲ ساعت):

معرفی تاریخچه‌ی پیدایش صرف به عنوان یکی از حوزه‌های مستقل دستور زبان و نیز رویکردهای نظری مهم حوزه‌ی صرف؛ معرفی واحدهای بنیادین حوزه‌ی صرف (تکوازه، واژه‌بست، واژه) و بررسی انواع آن‌ها؛ معرفی فرآیندهای واژه‌سازی صرفی اعم از ترکیب، اشتقاق، تکرار و دوگان‌سازی، و مانند آن‌ها، و نیز بررسی فرآیندهای واژه‌سازی غیرصرفی؛ بررسی تعامل میان صرف و نحو و واج‌شناسی.
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

یازدید: -

منابع پیشنهادی:

شقایق، ویسا (۱۳۸۹)، مبانی صرف. تهران: سمت.
مسکوه‌الدینی، مهدی (۱۳۸۸)، دستور زبان فارسی: واژگان و پیوندهای ساختی. تهران: سمت.
قطره، قریبا و شهرام مدرس خیابانی (گردآورنده) (۱۳۹۱)، مجموعه مقالات سومین هم‌اندیشی صرف، تهران: انجمن زبان‌شناسی ایران، واهورا.

Aronoff, Mark & Kirsten Fudeman. (2005) *What Is Morphology*. Malden, MA/ Oxford/ Victoria: Blackwell Publishing.
Bauer, Laurie (2003) *Introducing Linguistic Morphology*, 2nd ed. Edinburgh: Edinburgh University Press.
Booij, Geert. (2007) *The Grammar of Words: An Introduction to Linguistic Morphology*, 2nd ed. Oxford/ New York: Oxford University Press.
Castairs-McCarthy, A. (1992) *Current Morphology* (London/ New York: Routledge.
Haspelmath, Martin. (2002) *Understanding Morphology*. (London: Arnold.

- Katamba, F. & Stonham, J. (2006) *Morphology*, 2nd ed. New York: Palgrave Macmillan.
- Selkirk, E. O. (1982) *The Syntax of Words*. Cambridge/ Mss.: The MIT Press.
- Siddiqi, D. (2009), *Syntax within the Word*, John Benjamins Publishing Company.
- Aronoff, M. and Kirsten Fudeman (2011), *What is Morphology*, Blackwell Publishing.
- Carstairs-McCarthy. A. (2010), *The Evolution of Morphology*, Oxford University Press.

اصول معنی‌شناسی
The Principles of Semantics

شماره درس: ۸

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و بررسی مبانی معنی‌شناسی و مسایل معنایی زبان

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

تعریف معنی‌شناسی و شناسایی انواع معنی‌شناسی (معنی‌شناسی فلسفی، معنی‌شناسی منطقی، معنی‌شناسی زبانی)؛ چیستی معنی و انواع نگرشها به آن، رابطه معنی زبانی با نشانه‌شناسی و کاربردشناسی، معنی واژگانی و معانی مجازی و استعاری، دلالت و گونه‌های آن در مطالعه معنی زبانی (دلالت درون‌زبانی، دلالت برون‌زبانی)؛ مروری بر روابط معنایی در سطح واژه و جمله و جهانی‌های معنایی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

صفوی، ک. (۱۳۸۰). درآمدی بر معناشناسی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی.

Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics: An introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.

Saeed, J. (2002). *Semantics*. Oxford: Blackwell.

Harford, J. R. et al. (2007). *Semantics: A course book*. (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.

Riemer, N. (2010). *Introducing Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press.

نحو
Syntax

شماره درس: ۹

تعداد واحد: ۲

پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفاهیم بنیادی نحو بر پایه‌یکی از نظریه‌های نو در نحوی مانند نظریه کمینه‌گرایی

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

معرفی مفاهیم بنیادی مطرح در نظریه کمینه‌گرایی و اصول و پارامترها که گاه نظریه حاکمیت و مرجع‌گزینی نیز نامیده می‌شود؛ معرفی و توضیح زیرمجموعه‌های نظریه اصول و پارامترها شامل نظریه تحدید، نظریه حاکمیت، نظریه تنا، نظریه مرجع‌گزینی، نظریه حالت و نظریه نظارت و عملکرد هر یک. معرفی اجمالی سایر نظریه‌های زایشی و غیر زایشی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

دبیرمقدم، م. (۱۳۸۹). زبان‌شناسی نظری: بیدایش و تکوین دستور زایشی. ویراست دوم، چاپ چهارم. تهران: سمت.

- Adger, D. (2003), *Core Syntax, A Minimalist Approach*, Oxford University Press.
Hornstein, N. et al. (2005), *Understanding Minimalism*, Cambridge University Press.
Haegeman, L. (2006). *Thinking syntactically: A guide to argumentation and analysis*. Oxford: Blackwell.
Haegeman, L. & J. Gueron. (1999). *English grammar: a generative perspective*. Oxford: Blackwell.
Radford, A. (2009). *An introduction to English sentence structure*. Cambridge: Cambridge University Press.

تحلیل گفتمان و کاربردشناسی زبان
Discourse Analysis and Pragmatics

تعداد واحد: ۲
شماره درس: ۱۰
نوع واحد: نظری
پیشنیاز: ندارد

هدف: دستیابی به لایه‌های مختلف معنا در متن و ارزیابی و دسته‌بندی متون

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

آشنایی با مباحث تحلیل گفتمان توصیفی، کاربردشناسی زبان، تحلیل گفتمان انتقادی و ساخت اطلاع؛ آشنایی با مفاهیمی نظیر متن، بافت و انواع آن، انسجام، پیوستگی، طرحواره، کنش‌های گفتاری، گفتمان و انواع آن، تلویح، استنباط، اطلاع نو، اطلاع کهنه، تشخیص‌پذیری، مبتدا، خبر، آغازگر، پایان‌بخش، فرانقش، نقش، نشاننداری، سیاق و نوع؛ آشنایی با جنبه‌های کاربردی تجزیه و تحلیل کلام در آموزش نگارش، تهیه و تدوین مطالب درسی، ارزیابی ترجمه، تهیه و تولید خبر و تحلیل گفتمان رسانه‌ای، تبلیغ، تفسیر متن و مانند آن.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Bell, A. and P. Garrett (1998). *Approaches to media discourse*. Blackwell.
Brown, G. and G. Yule. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
Coffin, C., A. Hewings, and K. O'Halloran (eds.). (2004). *Applying English Grammar: Functional and corpus approaches*. Hodder Arnold.
Davies, A. and C. Elder (eds.). (2004/2006). *The handbook of applied linguistics*. Blackwell Publishing.
Dirven, R. et al. (2001). *Language and ideology*. John Benjamins Publishing Company.
Fairclough, N. (1995). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Longman.

- Fowler, R. (1991). *Language in the news*. London: Routledge.
- Gee, J. (1999). *An introduction to discourse analysis: Theory and method*. London: Routledge.
- Jorgensen, M. and L. Phillips. (2002). *Discourse analysis as theory and method*. Sage Publications.
- Kasher, A. (1998). *Pragmatics: Critical concepts*. Six volumes. London: Routledge.
- Martin, J. and D. Rose. (2003). *Working with discourse: Meaning beyond the clause*. Continuum.
- Thompson, G. (2004). *Introducing Functional Grammar*. Arnold.
- Weiss, G. and R. Wodak. (2003). *Critical discourse analysis: Theory and interdisciplinarity*. Palgrave.
- Yule, G. (1996). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.

مکاتب زبان‌شناسی
The Schools of Linguistics

شماره درس: 11

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت پیشینه مطالعه زبان و مسیر شکل‌گیری دانش زبان‌شناسی و شناخت مبانی نظری و خاستگاه فلسفی مکاتب زبان‌شناسی و آرا زبان‌شناسان معاصر در مورد ماهیت و چیستی زبان

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

شیوه‌های تاریخ‌نگاری در علم، مطالعه روش‌های بررسی زبان‌ها [یونانی، لاتین، سنسکریت، عربی، و زبان‌های جدید هند و اروپایی]؛ بررسی و مقایسه آرای اندیشمندان دوران باستان، قرون وسطی و عصر جدید؛ تأثیر آرای دانشمندان ایرانی و محققان عصر تمدن اسلامی در پیدایش دانش نوین زبان‌شناسی، زبان‌شناسی ساختگرا و نگرش ساختگرایی، نقش‌گرایی و زبان‌شناسی شناختی؛ زبان‌شناسی زایشی و نگرش صورتگرا، آشنایی با نظریات زبان‌شناسان معاصر.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

سورن، پ. آ. م. (۱۳۸۸). مکاتب زبان‌شناسی نوین در غرب. علی محمد حق‌شناس (مترجم). تهران: سمت.

روبینز، ر. ه. (۱۳۷۰). تاریخ مختصر زبان‌شناسی. علی محمد حق‌شناس (مترجم). تهران: نشر مرکز.

دبیرمقدم، م. (۱۳۸۴). "زبان‌شناسی نوین: دستاوردها و افقها"، در گرایش‌های نوین در زبان‌شناسی و آموزش زبان، جلد اول، ص ۱۱۷-۱۳۰. تهران: انتشارات سمت.
دین‌محمدی، غلامرضا، مبانی زبان‌شناسی در جهان اسلام، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ۱۳۸۹.

- Chomsky, N. (1986). *Knowledge of language: Its nature, origin, and use*. Praeger.
- De Beaugrande, R. (1991). *Linguistic Theory*. Longman.
- Holdcroft, D. (1991). *Saussure: Signs, system, and arbitrariness*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mathews, P. H. (1993). *Grammatical theory in the United States from Bloomfield to Chomsky*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Newmeyer, F. (1986). *Linguistic theory in America*. Second Edition. Academic Press.
- Newmeyer, F. (1996). *Generative Linguistics: A historical perspective*. London: Routledge.
- Sampson, G. (1980). *Schools of linguistics*. Hutchinson.
- Law, V. (1990). "Language and its students: The history of linguistics", In Collinge, N. E. (ed.) *An Encyclopaedia of Language*. London: Routledge.
- Keith Allan (2007). *The Western Classical Tradition in Linguistics*. London: Equinox. Roy
- Harris and Talbot J. Taylor (1989). *Landmarks in Linguistic Thought: The Western Tradition from Socrates to Saussure*. London: Routledge.
- John E. Joseph, Nigel Love, and Talbot J. Taylor (2001). *Landmarks in Linguistic Thought II: The Western Tradition in the Twentieth Century*. London: Routledge.
- Bimal Krishna Matilal (1990). *The Word and the World: India's Contribution to the Study of Language*. Delhi; New York: Oxford University Press.
- Frederick J. Newmeyer (2005). *The History of Linguistics*. Linguistic Society of America.

ساخت زبان فارسی Persian Language Structure

شماره درس: ۱۲

پیشنیاز: ۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت ساختمان دستوری زبان فارسی و نقد و بررسی آرای زبان‌شناسان در باب مختصات دستوری نظام زبان فارسی.

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

مروری بر واج‌شناسی زبان فارسی؛ تکواژشناسی و بررسی فرایندهای واژه‌سازی در زبان فارسی؛ بررسی نحو زبان فارسی با توجه به مبانی نظری مطالعه نحو زبان‌های طبیعی؛ تعیین شاخص‌های زبان فارسی در رده‌شناسی زبان.
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید :-

منابع پیشنهادی:

- دبیرمقدم، م. (۱۳۸۴). پژوهش‌های زبان‌شناختی فارسی: مجموعه مقالات. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- باطنی، م. (۱۳۴۸). توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی. تهران: امیرکبیر.
- افراشی، آ. (۱۳۸۶). ساخت زبان فارسی. تهران: سمت.
- مجموعه‌ای از مقالات مندرج در مجله‌های علمی - پژوهشی زبان‌شناسی

پایان نامه

Thesis

ویژه دانشجویان شیوه "آموزشی- پژوهشی"

شماره درس: ۱۳

تعداد واحد: ۴

پیشنیاز: دارد

نوع واحد: نظری

هدف: پژوهش و ارائه تحقیقی منسجم و مدون در یکی از حوزه‌های زبان‌شناسی

شرح پژوهش:

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال ۱ و حداکثر تا پایان نیمسال ۳، طرح پیشنهادی پایان‌نامه خود را با ذکر "عنوان"، "معرفی پژوهش"، "پرسش‌ها و فرضیه‌های پژوهش"، "اهمیت موضوع" و "گزارش اجمالی پژوهش‌های پیشین در زمینه موضوع تحقیق"، در اختیار گروه آموزشی قرار دهد و در نامه‌ای استاد راهنما و مشاور پایان‌نامه خود را پیشنهاد دهد. اعضای هیئت علمی گروه پس از بررسی طرح پیشنهادی دانشجو و در صورت تأیید طرح، متن طرح را برای تأیید نهایی در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده خواهند گذاشت.

بیکربندی پیشنهادی پایان‌نامه شامل "مقدمه"، "پیشینه پژوهش"، "ملاحظات نظری"، "تحلیل داده‌ها" و "نتیجه‌گیری" خواهد بود و در ۵ فصل به تدوین در خواهد آمد.

دانشجویان شیوه "آموزشی- پژوهشی" موظفانند حداکثر در پایان نیمسال ۴ تحصیل خود از پایان‌نامه خود دفاع کنند. متن کامل و مورد تأیید پایان‌نامه، یک ماه پیش از برگزاری جلسه دفاع، در اختیار مدیر گروه قرار خواهد گرفت و یک داور از درون یا بیرون گروه و بر حسب تخصص داور برای ارزیابی پایان‌نامه انتخاب خواهد شد. نمره پایان‌نامه با توافق نهایی استادان راهنما، مشاور و داور و بر حسب جدول زیر، در صورت جلسه مربوطه گزارش خواهد شد:

۱۸ تا ۱۸/۹۹: بسیار خوب

۱۹ تا ۲۰: عالی

۱۴ تا ۱۵/۹۹: قابل قبول

۱۶ تا ۱۷/۹۹: خوب

کمتر از ۱۴: غیرقابل قبول

اگر ارزشیابی پایان‌نامه غیرقابل قبول باشد، دانشجو مجاز است، حداکثر یک نیمسال در مدت مجاز تحصیل، در جلسه دفاعیه مجدد شرکت کند و از متن اصلاح‌شده پایان‌نامه خود دفاع کند. دانشجویی که نتواند در فرصت تعیین‌شده، با موفقیت از پایان‌نامه خود دفاع کند، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می‌شود.

سمینار مسایل زبان شناختی
Seminar of Issues in Linguistics
ویژه دانشجویان شیوه "آموزشی"

شماره درس: ۱۴

پیشنیاز: دارد

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مهم‌ترین دستاوردهای پژوهش در زمینه‌های مختلف زبان‌شناسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

دانشجویانی که به شیوه "آموزشی" به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی اشتغال دارند، با شرکت در این سمینار و با هماهنگی با مدرس یا مدرسان این درس، به بررسی آخرین دستاوردهای زبان‌شناسان در حوزه‌های واج‌شناسی، صرف، نحو و معنی‌شناسی زبان‌های طبیعی می‌پردازند و گزارش مطالعه خود را در جلسات درس ارائه خواهند داد.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

Aronoff, M. and J. Rees-Miller (eds.). (2003). *The handbook of linguistics*.
Oxford: Blackwell.

سمینار مسایل میان رشته‌ای
Seminar of interdeciplinary Issues
ویژه دانشجویان شیوه "آموزشی"

شماره درس: 14

پیشنیاز: دارد

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مهم‌ترین دستاوردهای پژوهش در زمینه‌های میان‌رشته‌ای زبان‌شناسی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

دانشجویانی که به شیوه "آموزشی" به تحصیل در دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی اشتغال دارند، بعد از گذراندن دروس اصلی این رشته با شرکت در این دروس و با هماهنگی با مدرس یا مدرسان این درس، به بررسی آخرین دستاوردهای حوزه‌های میان‌رشته‌ای به ویژه جامعه‌شناسی زبان، روان‌شناسی زبان، عصب‌شناسی زبان و زبان‌شناسی بالینی، زبان‌شناسی و مطالعات ادبی می‌پردازند و گزارش مطالعه خود را در جلسات درس ارائه خواهند داد.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

مدرس درس مجموعه‌ای از مقالات محققین ایرانی و خارجی چاپ شده در مجلات علمی معتبر در این زمینه را تهیه و در کلاس تدریس و بررسی خواهد نمود.

سرفصل درس‌های اختیاری دوره کارشناسی ارشد زبان‌شناسی

روان‌شناسی زبان
Psycholinguistics

شماره درس: ۱۶

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مفاهیم بنیادین دانش میان رشته‌ای روان‌شناسی زبان با تأکید بر نظریه‌های پردازش زبان از منظر زبان‌شناسی نظری و علوم شناختی و درک فرایندها و سازوکارهای زیربنایی ذهنی دخیل در انواع کارکردهای تولیدی و ادراکی.

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

دامنه مطالعات روان‌شناسی زبان؛ روان‌شناسی زبان و علوم شناختی؛ نظام ارتباطی زبان انسان و حیوانات؛ شالوده‌های زیستی زبان؛ مبانی عصب‌شناختی و عملکرد ساختار مغز؛ واژگان ذهنی؛ رابطه زبان و حافظه؛ دیدگاه‌ها و مدل‌های تولید و درک گفتار؛ پردازش شنیداری، دیداری و خواننداری؛ زبان آموزی کودک؛ دوزبانگی و رابطه زبان و شناخت. روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Bybee, J. (2010). *Language, usage and cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Carroll, D.W. (2008). *Psychology of language* (5th ed.). Thomson, Wadsworth.
- Field, J. (2003). *Psycholinguistics: A source book for students*. Routledge.
- Field, J. (2005). *Language and the mind*. Routledge.
- Harley, T. (2007). *The psychology of language: From data to theory* (3rd ed.). Taylor & Francis.
- Friederici, A. D. & G. Thierry. (2008). *Early language development*. John Benjamins Publication Company.
- Sekerina, I. A., E.M. Fernandez & H. Clahsen. (2008). *Developmental psycholinguistics: On-line methods in children's language processing*. John Benjamins Publishing Company.
- Stilwell Peccei, J. (2005). *Child language*. Routledge.

شیوه استدلال نحوی
Syntactic Argumentation

شماره درس: ۱۷

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ۹

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با شیوه‌های توصیف، تحلیل، استدلال و تبیین در نحو

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

آشنایی با شیوه توصیف، تحلیل و تبیین داده‌ها و شواهد نحوی در رویکردهای نوین زبان‌شناسی خاصه صورت‌گرایی، نقش‌گرایی و شناختی با تأکید بر توصیف، تحلیل و تبیین‌های ارائه شده در مورد ساخت‌های مختلف نحوی زبان فارسی و دیگر زبان‌ها و گویش‌های محلی ایران.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- درزی، علی. (۱۳۸۸). شیوه استدلال نحوی (ویراست دوم). تهران: سمت.
- دبیرمقدم، محمد. (۱۳۶۹). "بیرامون را در زبان فارسی". مجله زبان‌شناسی، سال ۷، شماره ۱، صص ۲-۶۰.
- درزی، علی. (۱۳۸۵). "ضرورت تمایز میان فرایند ارتقاء و مبتداسازی". دستور، جلد ۲، شماره ۲، صص ۱۶۱-۱۸۷.
- درزی، علی. (۱۳۸۸). "حالت و تطابق در ساخت ارتقاء از درون جملات خود ایستا". شماره ۱۸۹، دوره ۶۰، صص ۷۳-۱۰۹.
- مجله دستور (۱۳۸۵) (بدون نام). "نکاتی درباره مقاله "ضرورت تمایز میان فرایند ارتقاء و مبتداسازی". دستور، جلد ۲، شماره ۲، صص ۱۸۸-۱۹۲.

Darzi, A., 2008. On the vP Analysis of Persian Finite Control Constructions. Linguistic Inquiry 39, 103-116

Ghameshi, J., 2001 Control and Thematic Agreement. *Canadian Journal of Linguistics* 4, 1/2: 9-40.

Radford, A. 1988. *Transformational Grammar*. Cambridge: Cambridge Textbooks in Linguistics.

Soames, S., and D. M. Perlmutter. 1979. *Syntactic Argumentation and the Structure of English*. Berkeley: University of California Press.

Napoli, D. J. 1979. *Syntactic Argumentation*. Washington D.C: Georgetown University.

تاریخ مطالعات زبان‌شناختی ایرانی و اسلامی
The history of Iranian and Islamic Linguistic Studies

تعداد واحد: ۲
شماره درس: ۱۸
نوع واحد: نظری
پیشنیاز: ندارد

هدف: شناخت آرای اندیشمندان مسلمان به طور اعم و محققان ایرانی به طور اخص در باب مطالعه زبان

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

آشنایی با آرای ابوالاسود دوتلی، سیبویه، شیخ تفتازانی، سیوطی، ابن‌سینا و دیگر متفکران مسلمان در باب شیوه مطالعه زبان؛ شناخت آرای مکاتب کوفه و بصره در سده‌های آغازین حکومت اسلامی و نقد و بررسی آرای خلیل‌بن‌احمد و کسایی؛ شناخت چگونگی نفوذ آرای زبان‌شناسان ایرانی و مسلمان در مطالعات زبان‌شناختی غرب.
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	-

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- دین‌محمدی، غلامرضا. (۱۳۸۹). *مبانی زبانشناسی در جهان اسلام*. انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، تهران.
- حقیقین، فریده. (۱۳۹۳). *زبان‌شناسی ایرانی*. نشر مرکز.
- مجتبایی، فد. (۱۳۸۳). *نحو هندی و نحو عربی*. تهران: نشر کارنامه.
- ابن‌سینا (۱۳۴۸). *مخارج الحروف*. پرویز ناتل خانلری (مصحح). تهران: بنیاد فرهنگ ایران.
- ابن‌المقفع (۱۳۵۷). *المنطق*. محمدتقی دانش‌بزرگ (مصحح). تهران.
- مهدوی، ی. و ایرج افشار (گردآورندگان). (۱۳۷۱). *نقل علوم و معارف هندی به جهان اسلام تا سده پنجم هجری*. تهران.
- عبدالنواب، ر. (۱۳۶۷). *مباحثی در فقه‌اللغه و زبان‌شناسی عربی*. ح. ر. شیخی (مترجم). مشهد: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی.

زبان‌شناسی تاریخی و تطبیقی

Historical and Comparative Linguistics

شماره درس: ۱۹

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف درس:

بررسی تاریخی-تطبیقی زبان‌ها و شناخت اصول حاکم بر تغییر زبان در سطوح آوایی، واژگانی-معنایی و نحوی با تأکید بر زبان فارسی.

رنوس مطالب:

- ۱- مروری اجمالی بر خانواده‌های زبانی، زبان‌های هند و اروپایی، زبان‌های ایرانی
  - ۲- تبیین اصول حاکم بر تغییرات آوایی، تغییرات واژگانی و معنایی، تغییرات ساختوازی و نحوی با تأکید بر زبان فارسی
  - ۳- بررسی و تحلیل فرایندهای دخیل در تحول زبان با تأکید بر زبان فارسی: فرآیند قرض-گیری، فرآیند قیاس و ...
  - ۴- بررسی تأثیر عوامل جامعه‌شناختی و روان‌شناختی در تغییر و تحول زبان با تأکید بر زبان فارسی
  - ۵- بررسی و مطالعه‌ی روش بازسازی زبان مادر
- روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Trask, R.L. (1996). Historical Linguistics. London: Arnold.
-McMahon, A. M. S. (1994). Understanding Language Change.

- Cambridge: CUP.
- Campbell, L. (2004). Historical Linguistics. 2nd edition. MIT Press.
  - Lehmann, W. P. (1992). Historical Linguistics: An Introduction. 3rd edition. London: Routledge.
  - Trask, R.L. (2000) The Dictionary of Historical Linguistics. Chicago : Fitzroy Dearborn.

- آرلاتو، آ. (۱۳۷۳)، در آمدی بر زبان‌شناسی تاریخی. ترجمه‌ی یحیی مدرس‌ی، تهران: سمت.
- ابوالقاسمی، م. (۱۳۷۳). تاریخ زبان فارسی. تهران: انتشارات سمت.
- باقری، م. (۱۳۸۰). واج‌شناسی تاریخی زبان فارسی. تهران: نشر قطره.
- صادقی، ع. ا. (۱۳۸۰). مسایل تاریخی زبان فارسی. تهران: انتشارات سخن.
- گلفام، ا. (۱۳۸۲). تحول زبان. تهران: دانشگاه تهران.

عصب‌شناسی زبان
Neurolinguistics

شماره درس: ۲۰

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت و بررسی مبانی و دیدگاه‌های دانش عصب‌شناسی زبان

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

دامنه و ماهیت مطالعات در حوزه عصب‌شناسی زبان؛ بررسی ساختار و نقش نیمکره‌های راست و چپ مغز؛ شیوه گردآوری داده‌ها؛ تکنیک‌های نوین مطالعه مغز و کارکرد زبان؛ زبان پریشی و انواع آن؛ اختلالات رشدی زبان؛ خوانش پریشی و نوشتار پریشی؛ دوزبانی
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Banich, M.T. & M. Mack (Eds.). (2003). Mind, brain and language: Multidisciplinary perspectives. London: LEA.
- Fabbro, F. (1999). The neurolinguistics of bilingualism. Psychology Press.
- Ingram, J. (2007). Neurolinguistics: An introduction to spoken language processing and its disorders. Cambridge: Cambridge University Press.
- Obler, L. & K. Gjerlow. (1999). Language and the brain. . Cambridge: Cambridge University Press.
- Paradis, M. (2004). A neurolinguistic theory of bilingualism. John Benjamins Publishing Company.
- Pulvermüller, F. (2002). The neuroscience of language: On brain circuits of words and serial order. Cambridge: Cambridge University Press.

جامعه‌شناسی زبان
Sociolinguistics

شماره درس: 21

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: تحقیق دربارهٔ زبان و جامعه برای درک بهتر ساختار زبان و عملکرد آن در ارتباطات و آگاهی یافتن از ساختار اجتماعی و روابط و قواعد رایج در آن.

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

هر فرد یا گروهی زبان را به گونه‌ای به کار می‌برند که آنها را از دیگر افراد متمایز می‌سازد و مشخصه‌هایی که در زبان هر گویشور یافت می‌شود معرف خاستگاه و پیشینهٔ اجتماعی گویشوران زبان است. علت و انواع تفاوت‌ها و تنوع‌هایی که در هر زبان یافت می‌شود در مطالعات جامعه‌شناسی زبان مدنظر قرار می‌گیرد.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

مدرسی، ی. (۱۳۶۸). درآمدی به جامعه‌شناسی زبان. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

Bayley, R. and C. Lucas. (eds.). (2007). *Sociolinguistic variation, theories, methods, and applications*. Cambridge: Cambridge University Press.

Biber, D. and E. Finegan. (1994). *Sociolinguistic perspectives on register*. Oxford: Oxford University Press.

Jourdan, C. and K. Tuite. (eds.). (2006). *Language, culture, and society*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Milroy, L. and M. Gordon. (2003). *Sociolinguistics: method and interpretation*. Oxford: Blackwell Publishing.
- Wardhaugh, R. (2006). *An introduction to sociolinguistics* (5th ed.). Oxford: Blackwell Publishing.

زبان‌شناسی کاربردی
Applied Linguistics

شماره درس: 22

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت زبان‌شناسی کاربردی و نقد و بررسی عملکرد ابزارهای زبان‌شناختی در عمده‌ترین شاخه‌های زبان‌شناسی کاربردی

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

پس از گذراندن درس‌های اصلی یا پایه‌ی زبان‌شناسی نظری (واج‌شناسی، ساختواژه، نحو و معنی‌شناسی)، دانشجویان کارشناسی ارشد زبان‌شناسی دست‌کم در یک درس دو واحدی با کاربردهای دانش زبان‌شناسی در حل مسائل زبانی جامعه و زمینه‌هایی که می‌توانند عملاً فعالیت نمایند، آشنا شوند. برخی از این زمینه‌ها عبارتند از:

- فرایندها و مسائل فراگیری زبان.
- فرایندها، روشها و مسائل آموزش زبان (زبان مادری و زبان دوم)
- ترجمه، انواع ترجمه و گستره‌ی فعالیت‌های مربوط به ترجمه و نیازهای جامعه‌ی ایران (برخی نمونه‌های شاخص)
- فرهنگ‌نگاری، نگاهی به حوزه‌های نظری و عملی آن، اولویت‌های فرهنگ‌نگاری در ایران (برخی نمونه‌های برجسته)
- اصطلاح‌شناسی و واژه‌گزینی، اصول نظری و کاربرد آن در ترجمه، ویرایش و فعالیت‌های فرهنگستان زبان
- استاندارد سازی در خط و زبان، زبان معیار، سازمان‌های متولی
- گویش‌شناسی، اهمیت مطالعات گویشی در سرزمین پهناور و چندزبانه‌ی ایران، گویش‌های درخطر، اطلس زبانی، بررسی‌ها و پژوهش‌های دوستان (آماتورها) و سازمان‌های مسئول در این زمینه.
- گفتاردرمانی و کاربردهای عملی آن، سازمان‌ها و نهادهای دست‌اندرکار

- زبان‌شناسی پیکره‌ای و آمار زبانی، کاربردها و دستاوردهای نوین بهره‌گیری از پیکره‌های زبانی در همهٔ بررسی‌ها و پژوهش‌های مربوط به زبان (نگاهی به طرح‌ها و پایگاه‌های پیکره‌ای در ایران)

روش ارزشیابی :

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید :-

منابع پیشنهادی:

مدرس درس مجموعه‌ای از منابع ایرانی و خارجی چاپ شده معتبر در این زمینه را تهیه و در کلاس تدریس و بررسی خواهد نمود. منابع زیر می‌توانند برخی از این منابع باشند.
 زمردیان، رضا (۱۳۷۹) *راهنمای گردآوری و توصیف گویش‌ها*. مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

- عاصی، مصطفی (۱۳۷۲) " کاربرد کامپیوتر در زبان‌شناسی و فرهنگ‌نگاری " در: *پژوهشگران*، ۴۰، تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.
- عاصی، مصطفی (۱۳۸۰) " نقش رایانه در ایجاد استانداردهای زبانی " در: *فرهنگ: ویژه زبان‌شناسی*، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- عاصی، مصطفی (۱۳۸۲) " از پیکره زبانی تا زبان‌شناسی پیکره‌ای "، در: *مجموعه مقالات پنجمین کنفرانس زبان‌شناسی*، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی.
- عاصی، مصطفی (۱۳۸۳) " آموزش زبان، زبان‌شناسی، و فناوری اطلاعات " در: *مجموعه مقالات دومین همایش آموزش الکترونیکی*، تهران، شورای عالی اطلاع رسانی (تکفا).
- عاصی، مصطفی (۱۳۸۴) " پایگاه داده های زبان فارسی در اینترنت " در: *پژوهشگران*، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

Aronoff, M. and J. Rees-Miller (eds.) (2003). *The Handbook of Linguistics*. Oxford: Blackwell.

Assi, S.M. (1990) "Computer-aided Bilingual Lexicography and the Persian Language" paper presented at *The 4th International Congress of The European Association for Lexicography*, Malaga.

Atkins, B. T. and Michael Rundell (2008) *The Oxford Guide to Practical Lexicography*, Oxford UP.

- Chambers, J.K. and P. Trudgill (1980) *Dialectology*. Cambridge University Press.
- Hartmann, R.R.K. (ed.) (1983) *Lexicography : Principles and Practice*, London : Academic Press .
- Hartmann, R.R.K. (1996) "Lexicography as an applied linguistics discipline" in: *Solving Language Problems*, ed. by R.R.K.Hartmann, Exeter: University of Exeter Press.
- Hartmann, R.R.K. (ed.) (2003) *Lexicography: Critical Concepts*, 3 vols, London: Routledge. Press.
- Lawler, J. and H. Aristar Dry (eds.) (1991) *Using Computers in Linguistics: A Practical Guide*, London: Routledge.
- Millan, C. and F. Bartrina (eds.) (2013) *The Routledge Handbook of Translation Studies*, London: Routledge.
- Sager, J. C. (1990) *A Practical Course in Terminology Processing*, Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

ادبیات از دیدگاه زبان‌شناسی
A Linguistic Approach to Literature

تعداد واحد: ۲
نوع واحد: نظری
شماره درس: 23
پیشنیاز: ۸

هدف: شناخت نگرش‌ها و مطالعه ابزارهای زبان‌شناختی در مطالعه زبان ادب

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

آشنایی با نگرش‌های زبان‌شناسان در مطالعه ادبیات؛ شناخت چگونگی پیدایش زبان ادب از رهگذر زبان خودکار؛ گونه‌های برجسته‌سازی و چگونگی آفرینش گونه‌های ادب؛ بررسی شیوه‌های درک معنی در زبان ادب؛ بررسی فرایندهای دخیل در نظم‌آفرینی و شعرآفرینی؛ بررسی ویژگی‌های نثر ادبی؛ بررسی سبک‌شناختی ادب فارسی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

Stockwell, P. (2002). *Cognitive Poetics: An introduction*. London: Routledge.

صفوی، ک. (۱۳۸۳). *از زبان‌شناسی به ادبیات*. ۲ جلد. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی.

صفوی، ک. (۱۳۸۹). *سرگردان در فلسفه‌ی ادبیات*. تهران: انجمن شاعران ایران.

رده‌شناسی زبان Typology of Language

شماره درس: 24

پیش‌نیاز: ۷

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: معرفی رده‌شناسی و اصول و روش‌های مقایسه‌ی هم‌زمانی زبان‌ها، توضیح جایگاه جهانی‌های زبانی در نظریه‌های مختلف، بررسی ساختاری گوناگونیها و مشترکات زبان‌ها با هدف تعیین رده‌های زبانی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

تاریخچه‌ی رده‌شناسی و رویکردهای آن، بویژه رده‌شناسی نقش‌گرایانه و رده‌شناسی شناختی؛ انواع جهانی‌های زبانی؛ رده‌شناسی آرایش سازه‌های بنیادین جمله و نیز رده‌شناسی صرفی؛ بررسی رده‌شناختی زبان فارسی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

ماهوتیان، شهرزاد، دستور زبان فارسی از دیدگاه رده‌شناسی، ترجمه‌ی مهدی سمائی (تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۸، ۱۳۸۲).

- Comrie, Bernard, *Language Universals and Linguistic Typology: Syntax and Morphology* (Oxford: Basil Blackweel, 1989).
- Croft, William, *Typology and Universals* (Cambridge: Cambridge University Press, 1990).
- Givón, Talmy, *Syntax: A Fundamental-Typological Introduction*, Vol. 1 (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1984).
- _____, *Syntax: A Fundamental-Typological Introduction*, Vol. 2, 2nd ed. (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1990).
- _____, *Syntax*, Vol. 1 (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2001).
- Marial, Ricardo & Juana Gill (eds.), *Linguistic Universals* (Cambridge: Cambridge University Press, 2006).
- Shibatani, Masayoshi & Theodora Bynon (eds.), *Approaches to Language Typology* (Oxford: Oxford University Press, 1999).
- Shopen, Timothy (ed.), *Language Typology and Syntactic Description, Vol. 1: Clause Structure*, 2nd ed. (Cambridge: Cambridge University Press, 2007).

Shopen, Timothy (ed.), *Language Typology and Syntactic Description, Vol. II: Complex Constructions*, 2nd ed. (Cambridge: Cambridge University Press, 2007).
Shopen, Timothy (ed.), *Language Typology and Syntactic Description, Vol. III: Grammatical Categories and the Lexicon* (Cambridge: Cambridge University Press, 1985).

زبان و منطق
Language and Logic

شماره درس: 25

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مبانی منطق جدید و شیوه مطالعه منطق بنیاد زبان

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

نظریه مجموعه‌ها؛ استنتاج و تحلیل منطقی جمله‌ها؛ منطق جمله‌ها؛ منطق محمول‌ها؛
استنتاج و نظام استنتاجی؛ منطق موجهات؛ آشنایی با معنی‌شناسی صوری.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

موحد، ض. (۱۳۶۸). *درآمدی به منطق جدید*. تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی.

صفوی، ک. (۱۳۸۰). *منطق در زبان‌شناسی*. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی.

دین‌محمدی، غلامرضا. *درآمدی به زبان و منطق*. تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۴.

Allwood, J. et al. (1977). *Logic in linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

گویش‌شناسی
Daialectology

شماره درس: 26

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: شناخت مبانی گویش‌شناسی و مبانی مطالعه گویش‌ها با تکیه بر گویش‌های ایرانی

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

شناخت و معرفی گویش؛ گویش در تقابل با زبان و گونه، گویش و گونه جغرافیایی؛ پیکره زبانی و مختصات مطلوب یک پیکره، حفظ و شیوه کاربرد پیکره زبانی؛ فن استخراج داده‌ها؛ روش‌های گوی‌شناسی؛ معرفی گویش‌های ایرانی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

کلباسی، ا. (۱۳۸۸). فرهنگ توصیفی گونه‌های زبانی ایران. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

سامارین، و. (۱۳۸۷). زبان‌شناسی عملی: راهنمای بررسی گویش‌ها. چاپ دوم. لطیف عطاری (مترجم). تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

Kurath, H. (1992). *Studies in area linguistics*. Indiana: Indiana University Press.

Chambers, J.K. and P. Trudgill. (2004). *Dialectology* (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.

آواشناسی آزمایشگاهی
Labrotory Phonetics

شماره درس: ۲۷

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ۳

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مفاهیم اصلی در آواشناسی آزمایشگاهی شامل آواشناسی آکوستیکی و آواشناسی فیزیولوژیکی

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

شیوه‌های آزمایشگاهی نوین در بررسی گفتار شامل آواشناسی فیزیولوژیکی (رادیوگرافی، ام.آر.آی، کامنگاری، لارینژوسکوپی، الکتروگلوٹوگرافی و دیگر ابزارها) و آواشناسی آکوستیکی (فیزیک صوت، ویژگی‌های آکوستیکی گفتار، شیوه‌های نمایش صوت و نرم‌افزارهای تحلیل صوت): بررسی ویژگی‌های آکوستیکی زبان فارسی
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- سینتا، س. (۱۳۷۷). *آواشناسی فیزیکی زبان فارسی (توصیف مشخصه‌های صوت‌شناختی واج‌های زبان فارسی)*. اصفهان: نشر گلها.
- فرای، دی. بی. (۱۳۶۹). *فیزیک گفتار: مقدمه‌ای بر آواشناسی آکوستیک*. ترجمه دکتر نادر جهانگیری. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.
- Ladefoged, P. (1996). *Elements of acoustic phonetics* (2nd ed.). Chicago and London: The University of Chicago Press.
- Pickett, J.M. (1999). *The acoustics of speech communication: Fundamentals, speech perception theory, and technology*. Boston: Allyn and Bacon.
- Stevens, K.N. (1998). *Acoustic phonetics*. Cambridge: The MIT Press.
- Kent, R.D. and C. Read. (1992). *The Acoustic analysis of speech*. London: Singular publishing Group.

زبان‌شناسی رایانه‌ای
Computational Linguistics

شماره درس: ۲۸

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با پردازش زبان طبیعی به وسیله رایانه، هوش مصنوعی و زبان‌شناسی
صوری و نگارش و آماده‌سازی فرهنگ لغت و گنجوازه

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

مطالعه مبانی صوری، مدل‌سازی آماری و روش‌های رایج در زبان‌شناسی رایانه‌ای و پردازش
زبان‌های طبیعی برای یادگیری زبان به کمک برنامه‌های رایانه‌ای؛ تجزیه نحوی،
برچسب‌دهی به داده‌ها و طبقه‌بندی آنها؛ شناسایی واژه‌ها و ارزیابی نظام‌های پردازشی
زبان‌های طبیعی
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Aliseda, A. R. van Glabbeek, and D. Westerstahl. (eds.). (1998). *Computing Natural Language*. Stanford: CSLI Publications.
- Bodomo, A. (2010). *Computer mediated communication for linguistics and literacy: Technology and natural language education*. NY: Information Science References.
- Clark, A., C. Fox and S. Lappin. (eds.). (2010). *The handbook of computational linguistics and natural language processing*. Malden: Wiley-Blackwell.
- Coleman, J. (2005). *Introducing speech and language processing*. Cambridge: Cambridge University Press.

نشانه‌شناسی
Semiotics

شماره درس: ۲۹
پیش‌نیاز: ۸

تعداد واحد: ۲
نوع درس: نظری

هدف: آشنایی با رویکردهای معاصر و توان‌افزایی در تحلیل نشانگان‌ها

سرفصل:

پس از آشنایی مختصر با تاریخچه‌ی نشانه‌شناسی و معرفی رویکردهای مختلف به آن، با تمرکز بر رویکردهای فرهنگی و اجتماعی معاصر، به تحلیل متن‌های مختلف از نشانگان‌های مختلف پرداخته می‌شود.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

چندلر، دانیل، *مبانی نشانه‌شناسی*، ترجمه‌ی مهدی پارسا خانقاه (تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی، انتشارات سوره‌ی مهر، ۱۳۸۶).

دانیس، مارسل، *نشانه‌شناسی رسانه‌ها*، ترجمه‌ی گودرز میرزایی و بهزاد دوران (تهران: نشر چاپار و نشر آنیسه‌نما، ۱۳۸۷).

ساسانی، فرهاد، *معناکاوی، به سوی نشانه‌شناسی اجتماعی* (تهران: انتشارات علم، ۱۳۸۹).

سجودی، فرزانه، *نشانه‌شناسی کاربردی*، ویرایش دوم (تهران: نشر علمی، ۱۳۸۷).

شعبری، حمیدرضا، *تجزیه و تحلیل نشانه‌معناشناختی گفتمان* (تهران: سمت، ۱۳۸۵).

Chandler, Daniel, *Semiotics: The Basics* (London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2007).

Cobley, Paul (ed.), *The Routledge Companion to Semiotics* (London/ New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2010).

Halliday, Michael A. K., *Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning* (London: Edward Arnold, 1978).

_____, *Language and Society*, vol.10, ed. Jonathan Webster (London/ New York: Continuum, 2007).

Kress, Gunther & Theo van Leeuwen, *Reading Images: The Grammar of Visual Design*, 2nd ed. (London/ New York: Routledge, Talor & Francis Group, 2006).
Nöth, Winfried, *Handbook of Semiotics* (Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press, 1990, paperback 1995).

زبان‌شناسی قضایی

Forensic Linguistics

شماره درس: 30

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: آشنایی دانش‌جویان با مبانی و حوزه‌های عملکرد زبان‌شناسی قضایی

سرفصل درس: (۳۴ ساعت)

تاریخچه‌ی زبان‌شناسی قضایی؛ رویکردهای زبان‌شناسی قضایی؛ بررسی متن‌های قضایی؛ زبان حقوق؛ مدارک و شواهد زبانی و روند دادرسی؛ نقش زبان‌شناسی قضایی در قضاوت؛ مطالعات آوایی قضایی؛ کی‌رایت و نام‌گذاری؛ صحت و سقم گفته‌ها؛ جنبه‌های کاربردی شناختی قضایی؛ مطالعات گفتمانی تبعیض در روند قضاوت؛ نشانه‌شناسی و زبان‌شناسی قضایی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

اولسون، جان، جرم‌واژه، کشف جرم از طریق زبان‌شناسی حقوقی، ترجمه‌ی سیروس عزیزی و نگار مومنی (تهران: کتابدار، ۱۳۹۰).

عزیزی، سیرس، و نگار مومنی، زبان‌شناسی حقوقی: درآمدی بر زبان، جرم و قانون (تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۱).

Cotterill, Janet (ed.), *Language in the Legal Process* (London: Palgrave-Macmillan, 2004).

Coulthard, Malcolm & Alison Johnson, *An Introduction to Forensic Linguistics: Language in Evidence* (London/ New York: Routledge Taylor & Francis Group, 2007).

Gibbons, John, *Forensic Linguistics: An Introduction to Language in the Justice System* (Malden, MA/ Oxford/ Melbourne/ Berlin: Blackwell Publishing, 2003).

McMenamin, Gerald R., *Forensic Linguistics: Advances in Forensic Stylistics* (Boca Raton/ London/ New York/ Washington, D.C.: CRC Press, 2002).

Olsson, John, *Forensic Linguistics: AN Introduction to Language, Crime and the Law* (London/ New York: Continuum, 2004).

_____, *Word Crime: Solving Crime through Forensic Linguistics* (London/ New York: Continuum, 2009).

Schane, Sanford, *Language and the Law* (London/ New York: Continuum, 2006).

Shuy, Roger W., *Language Crimes: The Use and Abuse of Language Evidence in the Courtroom* (Cambridge, Mass./ Oxford: Blackwell, 1996).

تحلیل گفتمان انتقادی

Critical Discourse Analysis

شماره درس: 31

پیش‌نیاز: ۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: آشنا کردن دانش‌جویان با مطالعات میان‌رشته‌ای زبان‌شناسی انتقادی / تحلیل انتقادی گفتمان

سرفصل:

معرفی دیدگاه‌های حلقه‌ی باختمین، نظریه‌ی انتقادی؛ معرفی تاریخچه‌ی زبان‌شناسی انتقادی / تحلیل انتقادی گفتمان؛ زبان‌شناسی نقش‌گرا و الگوی زبان بر پایه‌ی فرانش‌های اندیشگانی، بینافردی و متنی؛ مبانی تحلیل زبان‌شناسی انتقادی؛ معرفی رویکردها و الگوهای جدید در این حوزه؛ و بررسی چند نمونه در ارتباط با مسائل اجتماعی-سیاسی (روابط قدرت، کنترل، تبعیض، نابرابری، ...).

منابع:

سلطانی، علی‌اصغر، قدرت، گفتمان و زبان: سازوکارهای جریان قدرت در جمهوری اسلامی ایران (تهران: نشر نی، ۱۳۸۴).

فرکلاف، نورمن، تحلیل انتقادی گفتمان، ترجمه‌ی گروه مترجمان (تهران: دفتر مطالعات و توسعه‌ی رسانه‌ها، ۱۳۸۷).

ون‌دایک، تئون، ای، مطالعاتی در تحلیل گفتمان: از دستور متن تا گفتمان‌کاوی انتقادی، ترجمه‌ی گروه مترجمان (تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۸۲).

یارمحمدی، لطف‌الله، گفتمان‌شناسی رایج و انتقادی (تهران: هرمس، ۱۳۸۳).

_____، ارتباطات از منظر گفتمان‌شناسی انتقادی (تهران: هرمس، ۱۳۸۵).

Halliday, Michael A. K., *Linguistic Studies of Text and Discourse*, vol. 2, ed. Jonathan Webster (London/ New York: Continuum, 2002).

_____, *Language and Society*, vol.10, ed. Jonathan Webster (London/ New York: Continuum, 2007).

Mills, Sara, *Discourse*, 2nd ed. (London/ New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2004).

van Dijk, Teun A., *Ideology: A Multidisciplinary Approach* (London/ Thousand Oaks/ New Delhi: Sage Publications, 1998).

_____, *Discourse and Context: A Sociocognitive Approach* (Cambridge: Cambridge University Press, 2009).

_____, *Society and Discourse: How Social Contexts Influence Text and Talk* (Cambridge: Cambridge University Press, 2008).

van Leeuwen, Theo, *Discourse and Practice: New Tools for Critical Discourse Analysis* (Oxford: Oxford University Press, 2008).

روش ارزشیابی:

پروژه	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+

بازدید :-

اصطلاح‌شناسی Terminology

شماره درس: 32

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: ایجاد توانایی لازم برای شناسایی و ساخت اصطلاح‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف علمی و فنی و یا معادل‌گزینی برای واژه‌ها و اصطلاح‌های تخصصی بیگانه در زبان فارسی

سرفصل:

آشنایی با مفهوم اصطلاح (term) و تمایز آن از واژه و گروه نحوی؛ بررسی جنبه‌های مختلف اصطلاح (اعم از زبانی، شناختی، و ارتباطی)؛ آشنایی با مکاتب مختلف اصطلاح‌شناسی؛ آشنایی با مهم‌ترین مباحث نظری مطرح در حوزه‌ی اصطلاح‌شناسی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Cabre, M. T., *Terminology: Theory, Methods and Applications* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1990).
Sager, J. C., *A Practical Course in Terminology* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1990).
Temmerman, R., *Towards New Ways of Terminology Description: The Sociocognitive Approach* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2000).

زبان‌شناسی پیکره‌ای

Corpus Linguistics

شماره درس: 33

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: آشنایی با مبانی و پژوهش‌های جدید در حوزه‌ی زبان‌شناسی پیکره‌ای

سرفصل:

آشنایی با انواع پیکره‌های زبانی و کاربرد آن‌ها در انجام پژوهش‌های گوناگون زبانی؛ معرفی مبانی زبان‌شناسی پیکره‌ای و حوزه‌های مختلف آن؛ معرفی الگوهای جدید در حوزه‌ی زبان‌شناسی پیکره‌ای؛ دادگان‌ها و پیکره‌های زبانی و نرم‌افزارهای مربوط، نرم‌افزارهای پردازش آوایی زبان و دستوری زبان.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

عاصی، مصطفی، «ز پیکره‌ی زبان تا زبان‌شناسی پیکره‌ای»، در مجموعه مقالات پنجمین کنفرانس زبان‌شناسی، ۲۱-۲۳ اسفند ۱۳۷۹، به کوشش ابراهیم کاظمی (تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۹)، صص ۴۸۴-۴۹۵.

- Bijankhan, M., J. Sheykhzadegan, M. Bahrani and M. Ghayumi (2011). Lessons from building a Persian written corpus: Peykare. *Language Resources and Evaluation*, 45: 143-164.
- Baker, Paul, *Contemporary Corpus Linguistics* (London/ New York: Continnum, 2009).
- Biber, Douglas, Ulla Connor & Thomas A. Upton, *Discourse on the Move: Using Corpus Analysis to Describe Discourse Structure* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins, 2007).
- Cehng, Winnie, *Exploring Corpus Linguistics* (London/ New York: Routledge, 2012).
- Gries, Stefan Thomas, *Quantitative Corpus Linguistics with R: A Practical Introduction* (London/ New York: Routledge, 2009).
- Halliday, Michael A. K., *Computational and Quantitative Studies*, vol.6, ed. Jonathan Webster (London/ New York: Continuum, 2005).
- Hoey, Michael, *Lexical Priming: A New Theory of Words and Language* (London/ New York: Routledge, 2005).
- _____, *Text, Discourse, Corpora* (London/ New York: Continuum, 2007).
- Sinclair, John, *How to Use Corpora in Language Teaching* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins, 2004).
- Teubert, Wolfgang, *Corpus Linguistics* (London/ New York: Continuum, 2007).

زبان‌شناسی مقابله‌ای

Contrastive Linguistics

شماره درس: 34

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: آشنایی با نظریه‌های زبان‌شناسی مقابله‌ای و تجزیه و تحلیل خطاها

سرفصل:

معرفی تاریخچه و نظریه‌های عمومی زبان‌شناسی مقابله‌ای، مطالعه‌ی علمی و نظام‌مند دو یا چند زبان و بررسی تفاوت‌ها و تشابه‌های آوایی، واژگانی، صرفی-نحوی، معنایی و گفتمانی، و فرهنگی آن‌ها؛ معرفی نظریه‌های مربوط به تحلیل خطاها در سطح آوایی، واژگانی، صرفی-نحوی، معنایی و کاربردشناختی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

مسگر خویی، مریم، بررسی مقابله‌ای ساخت جمله‌ی فارسی و انگلیسی: راهنمای تحلیلی (تهران: انتشارات راه، ۱۳۹۰).

یارمحمدی، تجزیه و تحلیل مقابله‌ای صوتی زبان انگلیسی و فارسی: درسی‌نامه‌ای در بررسی صوت‌شناسی کاربردی (شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز، ۱۳۷۴).

Corder, S. P., *Error Analysis and Interlanguage* (Oxford: Oxford University Press, 1981).

James, C. (1980). *Contrastive Analysis*. London: Longman.

Fisiak, J. (ed.) (1981). *Contrastive Linguistics and the Language Teacher*. Oxford: Pergamon.

Willems, D., B. Defrancq, T. Coleman & D. Noël (eds.) (2004) *Contrastive Analysis in*

Language: Identifying Linguistic Units of Comparison. Houndmills: Palgrave

Macmillan.

Chesterman, A. (1998). *Contrastive Functional Analysis*. Amsterdam: Benjamins

زبان‌شناسی و ترجمه Linguistics and Translation

شماره درس: 35

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: معرفی نقش زبان‌شناسی در ترجمه و چگونگی به‌کارگیری اصول و مبانی زبان‌شناسی در ترجمه

سرفصل:

پیشینه‌ی ترجمه در جهان و ایران؛ معرفی دیدگاه‌ها و الگوهای مختلف در زمینه‌ی ترجمه؛ رویکردهای نوین به ترجمه با الهام از دستاوردهای زبان‌شناسی؛ انواع ابزارهای تحلیل متن و کاربرد آن در ترجمه؛ ترجمه‌ی بیناشاره‌ای.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

صفوی، کورش، هفت‌گفتار درباره‌ی ترجمه (تهران: کتاب‌ماد، ۱۳۷۱).

Hatim, Basil A. & Jeremy Munday, *Translation: An Advanced Resource Book* (London/ New York: Routledge, 2005).

Malmkjaer, Kirsten, *Linguistics and the Language of Translation* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2005).

Nida, Eugene Albert, *Contexts in Translating* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2002).

Nida, Eugene Albert & Jin Di, *On Translation, an expanded ed.* (Hong Kong: City University of Hong Kong Press, 2006).

بررسی یکی از زبان‌های ایرانی / ایران Survey of an Iranian Language

شماره درس: ۳۶

پیش‌نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

هدف: آشنا کردن دانش‌جویان آشنایی با ساختار آوایی، صرفی و نحوی یکی از زبان‌های ایرانی و مقایسه‌ی آن با زبان فارسی

سرفصل:

مطالعه‌ی فرآیندهای آوایی، صرفی، نحو و برخی مسائل معنایی و کاربردشناختی یکی از زبان‌های رایج در ایران؛ شناسایی سازه‌های مختلف آن؛ مقایسه‌ی ساختارهای آن با زبان فارسی به منظور پی بردن به شباهت‌ها و تفاوت‌های میان آن‌ها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

با توجه به زبان مورد نظر، از سوی استاد معرفی خواهد شد.

سمینار
Seminar

شماره درس: ۳۷

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: معرفی و بررسی مسائل مهم زبان‌شناسی و پژوهش‌های جدید درباره‌ی در زبان فارسی

سرفصل:

معرفی و بررسی مهم‌ترین و تازه‌ترین مسائل زبان‌شناسی؛ همچنین بررسی مسائل دستوری و کاربردشناختی مهم زبان فارسی و پژوهش‌های جدیدی که درباره‌ی جنبه‌های مختلف زبان فارسی انجام گرفته است.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

منابع لازم از سوی استاد درس با توجه محتوای ارائه‌شده و مسائل روز معرفی خواهد شد.

زبان‌شناسی بالینی Clinical Linguistics

شماره درس: ۳۸

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنا کردن دانش‌جویان با چگونگی بهره‌مندی از دستاوردهای زبان‌شناسی در تشخیص و درمان بیماری‌های مربوط به زبان، بویژه آسیب‌شناسی گفتار و زبان

سرفصل (۳۲):

بررسی انواع آسیب‌های زبانی و گفتاری؛ چگونگی ارزیابی، درمان و تحلیل زبان‌پریشی و گفتارپریشی؛ بررسی اختلالات رشد شناختی، اختلالات گفتار و زبان، اختلالات شنیداری، گفتاری، خواندن، اختلالات زنتیک و اختلالات ارتباطی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

نیلی‌پور، رضا، زبان‌شناسی و آسیب‌شناسی زبان تهران: هرمس، (۱۳۸۰).
نیلی‌پور، رضا، حمید کریمی، بیژن شفیعی، سیما شیوازی، فریبا یادگاری، پیتیر هاول، مریم مخلصین، و مریم دانای طوسی، لکنت: راهنمای تشخیص، ارزیابی و درمان (اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اصفهان، ۱۳۸۸).

Ball, Martin J., Michael R. Perkins, Nicole Müller & Sara Howard (eds.), *The Handbook of Clinical Linguistics* (Blackwell Publishing, 2008).

Wiley-Blackwell; 1 edition (May 2, 2008)

Cummings, Louise, *Clinical Linguistics* (Edinburgh University Press, 2008).

Hewlett, Nigel, *Investigations in Clinical Phonetics and Linguistics* (LEA, 2009).

Damico, Jack S., Nicole Müller & Martin J. Ball (eds.), *The Handbook of Language and Speech* (Blackwell Publishing, 2010)

The journal of Clinical Linguistics and Phonetics (Published by Informa Healthcare).

Functional Grammar

شماره درس: ۳۹

تعداد واحد: ۲

پیشنیاز: ندارد

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مبانی نقش‌گرایی در زبان‌شناسی و روی‌کردهای مختلف در آن

سرفصل:

بررسی اجمالی پایه‌ها و نیز روی‌کردهای مختلف در زبان‌شناسی نقش‌گرا، بویژه زبان‌شناسی نقش‌گرایی سازگانی، نظریه‌ی نقش و ارجاع، دستور پیدایشی، دستور واژه، نظریه‌ی نقشی، و نقش‌گرایی رده‌شناختی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Butler, Christopher S., *Structure and Function: A Guide to Three Major Structural-Functional Theories, Part 1: Approaches to the Simplex Clause* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2003).
- Butler, Christopher S., *Structure and Function: A Guide to Three Major Structural-Functional Theories, Part 2: From Clause to Discourse to Discourse and beyond* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2003).
- Dik, Simon C. & Kees Hengeveld, *The Theory of Functional Grammar: The Structure of the Clause. Complex and Derived Constructions*, part 1 and 2, 2nd ed. (The Hague/ Paris/ New York: Mouton de Gruyter, 1997).
- Foley, William A. & Robert D. Van Valin, *Functional Grammar and Universal Grammar* (Cambridge: Cambridge University Press, 1984).
- Halliday, M. A. K. & M. I. M. Matthiessen, *An Introduction to Functional Grammar*, 3rd ed. (London: Arnold, 2004).
- Hopper, Paul J., "Emergent grammar", in *Proceedings of the Berkeley Linguistic Society*, 13 (1987), pp. 139-157
- Van Valin, Robert D., Jr., *Syntax: Structure, Meaning and Function* (Cambridge: Cambridge University Press, 1997).
- _____, *Exploring the Syntax-Semantics Interface* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005).

زبان‌شناسی شناختی

Cognitive Linguistics

شماره درس: ۴۰

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: آشنایی با مبانی، روی‌کردها و الگوهای گوناگون در زبان‌شناسی شناختی
سرفصل:

مروری بر زبان‌شناسی شناختی و حوزه‌های گوناگون آن بویژه معنی‌شناسی شناختی و دستور شناختی از جمله: نظریه‌ی استعاره‌ی مفهومی، مفاهیم پایه و پیش‌نمونه‌ها، ریشه‌شناسی و رده‌شناسی شناختی، استعاره و احساس، روی‌دادهای حرکتی، فضاهاى ذهنی، آمیزش مفهومی، دستور شناختی، دستور ساختی و غیره.
روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

- Evans, Vyvyan & Melanie Green, *Cognitive Linguistics: An Introduction* (Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006).
- Fauconnier, Gilles, *Mental Spaces: Aspects of Meaning Construction in Natural Language* (Cambridge: Cambridge University Press, 1994; first published by MIT, 1985).
- Fauconnier, Gilles & Mark Turner, *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities* (New York: Basic Books, 2002).
- Johnson, Mark, *The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason* (Chicago/ London: The University of Chicago Press, 1987).
- Lakoff, George & Mark Johnson, *Metaphors We Live By* (Chicago/ London: The University of Chicago Press, 1980).
- Geeraerts, Dirk & Hubert Cuyckens (eds.), *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics* (Oxford: Oxford University Press, 2007).
- Kövecses, Zoltán, *Language, Mind, and Culture: A Practical Introduction* (Oxford/ New York: Oxford University Press, 2006).
- Langacker, Ronald W., *Cognitive Grammar: A Basic Introduction* (Oxford: Oxford University Press, 2008).
- Schmid, Hans-Jörg & Susanne Handl (eds.), *Cognitive Foundations of Linguistic Usage Patterns* (Berlin/ New York: De Gruyter Mouton, 2010).
- Taylor, John R., *Linguistic Categorization: Prototype in Linguistic Theory*, 2nd ed. (Oxford: Clarendon Press, 1995).
- _____, *Cognitive Grammar* (Oxford: Oxford University Press, 2002).

معنی‌شناسی پیشرفته
Advanced Semantics

شماره درس: ۴۱

پیشنیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

هدف: معرفی برخی از نظریات معنی‌شناسی و آشنایی با کاربرد آنها در تجزیه و تحلیل زبان، آشنایی با تعامل معنی با سایر سطوح زبانی مانند نحو و دستگاه واجی زبان

سرفصل درس‌های: (۳۲ ساعت)

معرفی و تبیین نظریات معنی‌شناسی و شناسایی نگرشهای معنی‌شناسی (معنی‌شناسی زایشی، معنی‌شناسی تعبیری و ...؛ آشنایی با نظریه‌های مطالعه معنی (معنی‌شناسی ساختگرا، معنی‌شناسی مؤلفه‌بنیاد، معنی‌شناسی مفهومی، معنی‌شناسی شناختی) و نحوه‌ی کاربرد آنها در تحلیل داده‌های زبانی؛ ساخت موضوعی و چگونگی ظهور موضوعها در نحو، رابطه نقشهای معنایی با نقشهای نحوی، نظریه‌های نگاشت و کارکرد آن در رابطه با ساخت موضوعی، ساخت رویدادی، نظریه‌ی تتا و کاربرد آنها در داده‌های زبان فارسی، بررسی نقش مولفه‌های زبان در شکل‌گیری جمله؛ بررسی پژوهشهایی که از منظر معنی‌شناسی به زبانهای ایرانی صورت گرفته‌اند.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید: -

منابع پیشنهادی:

مهم‌ترین منابع محققان ایرانی برای بحث و بررسی آرای معنی‌شناسان.

مهم‌ترین مقالات معنی‌شناسی در مورد زبانهای ایرانی

Cruse, Alan (2004) *Meaning and Language: An introduction to Semantics and Pragmatics*, Chapter 1, Oxford Textbooks in Linguistics,

Keith Alan (2001), *Natural Language Semantics*, Blackwell Publishers Ltd, Oxford.

Cruse, D. A.; *Lexical Semantics*, Cambridge, MA, 1986.

Langacker, Ronald W. (1999). *Grammar and Conceptualization*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

Peregrin, Jaroslav (2003). *Meaning: The Dynamic Turn. Current Research in the Semantics/Pragmatics Interface*. London: Elsevier.

- Lakoff, George; Johnson, Mark (1999). *Philosophy in the Flesh: The embodied mind and its challenge to Western thought. Chapter 1*. New York, NY: Basic Books. OCLC 93961754.
- Levin, Beth; Pinker, Steven; *Lexical & Conceptual Semantics*, Blackwell, Cambridge, MA, 1991
- Jackendoff, Ray; *Semantic Structures*, MIT Press, Cambridge, MA, 1990
- Cruse, D.; *Lexical Semantics*, Cambridge University Press, Cambridge, MA, 1986
- Nerbonne, J.; *The Handbook of Contemporary Semantic Theory* (ed. Lappin, S.), Blackwell Publishing, Cambridge, MA, 1996.
- Nielson, Hanne Riis; Nielson, Flemming (1995). *Semantics with Applications, A Formal Introduction* (1st ed.). Chicester, England: John Wiley & Sons.
- Hale, K.L., Keyser, S.J., 2002. Prolegomenon to a Theory of Argument Structure. MIT Press, Cambridge, MA.
- Grimshaw, J., 1990. *Argument Structure*. MIT Press, Cambridge, MA.
- Levin, B., Rappaport Hovav, M., 2005. *Argument Realization*. Cambridge University Press, Cambridge, UK/New York.
- Babby, L. H. (2009) *The Syntax of Argument Structure*. Cambridge University Press.
- Marantz, Alex (2013) Verbal Argument Structure. *Lingua* 130 (2013) 152--168.

فرهنگ‌نگاری Lexicography

کد درس: 42
پیش‌نیاز: ندارد

نوع واحد: نظری
تعداد واحد: ۲

هدف: ایجاد توانایی لازم برای تهیه و تدوین فرهنگ‌های مختلف با استفاده از روی‌کردها و ابزارهای علمی نوین

سرفصل (۳۲ ساعت):

آشنایی با انواع فرهنگ‌ها (اعم از یک‌زبانه، دوزبانه، و چندزبانه، فرهنگ‌های عمومی و تخصصی...); آشنایی با بخش‌های تشکیل‌دهنده‌ی فرهنگ (اعم از خردساختار و کلان‌ساختار); آشنایی با شیوه‌های مختلف تدوین فرهنگ; آشنایی با شیوه‌های مختلف ارائه‌ی اطلاعات (معنایی، کاربردشناختی، دستوری، ...) در فرهنگ; آشنایی با انواع بیکره‌های زبانی و کاربرد آن‌ها در فرهنگ‌نگاری.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	-	+	+

بازدید :-

منابع پیشنهادی:

دبیرساقی، محمد، تاریخچه‌ی فرهنگ‌نگاری در ایران (تهران):

Halliday, Michael A. K. & Colin Yallop, *Lexicology: A Short Introduction* (London/ New York: Continuum, 2007).

Jackson, H., *Lexicography: An Introduction* (London/ New York: Routledge, 2002).

Landau, S. I., *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography* (Cambridge: Cambridge University Press, 1984 [2001]).

Sterkenburg, P. V., *A Practical Guide to Lexicography* (Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2003).

